

pe regimurile sonore ale cuvintelor, cu modul *parlato* — partea care „se zice” numai — potolit, urmînd curgera versului pe verbele deschise în vocala imperfectului, cu vocea oprită, parcă suspendată pe rima de preț, pusă în valoare prin tăria rostirii.

Tudor Gheorghe este, incontestabil, cel mai bun cîntăreț de balade pe care-l avem, singurul preocupat, în mod conștient și, deci, programatic, de găsirea liniilor melodice și a tonurilor juste, autentice, în care se cîntau

la noi, odinioară, baladele. Muncitor scrupulos și artist al gustului, Tudor Gheorghe a ajuns, în ce privește interpretarea baladelor, la reușite certe. Ne întrebăm de ce „Electre-cord”-ul — care imprimă și lansează, adesea, cu ușurință (și ușurătate) discuri de muzică frivol-lăutărească — nu acordă atenție și acestui rapsod de valoare, cum de la Maria Tănase nu știm să mai avem mulți.

Constantin Radu-Maria

Interferențe **FLORIAN POTRA** **Bucureștii** **văzuți de la Buftea**

De bună seamă că dintr-o manifestare ca „Primăvara culturală bucureșteană”, ajunsă la ediția a IV-a, nu putea să lipsească filmul. Adică, alături de poezie și de proza literară („Partidului, poezia primăverii”, „București, personaj literar”) sau de artele plastice („Bravii mei contemporani”, „Plastica generației tinere”), și-a creat un spațiu propriu, specific, și cinematograful: „Redescoperind Bucureștii prin film”. Am participat, în stînga maestrului D. I. Suchianu, la serată, încercînd să stabilim cîteva momente de relație strînsă între viața Capitalei noastre și arta filmului. Bucureștean născut și, s-ar putea zice, innăscut. Suchianu a trasat un rapid și eficient portret al Bucureștilor de la începutul secolului (cu cei 200.000 de locuitori, din care „se vedeau” doar vreo zece mii, foarte „activi” pe frumoasa Calea Victoriei), portret imediat pus în legătură cu apariția și dezvoltarea cinematografului, iniți ca proiecție-spectacol, apoi ca proces de creație.

Față de literatură și de celelalte arte, care au capa-

citarea — fiecare în felul ei — să înregistreze pulsațiile unui oraș, filmul e mult mai avantajos, deoarece, după cum bine se știe, re-produce (sau exprimă) lucrurile în mișcare. Existența Bucureștilor a fost deseori cercetată de aparatul de luat vederi, fie pentru scurte documentare, fie pentru lungi sau medii-metraje de ficțiune. Întrebarea esențială, însă, e următoarea: cînd și dacă Bucureștii devin efectiv personaj (philmic person) și cînd rămîn doar decor, fundal, cadru relativ neutru. Ba se mai dă și cazul, intermediar, în care orașul trăiește odată cu personajele, prin relațiile lor. Încă din perioada veche, în Așa e viața, bunăoară, sau în Gogulică cheferist, pentru a nu mai vorbi de Năbădăile Cleopatrei, de Bing-bang și de Vîsul unei nopți de iarnă — avem imagini mai mult sau mai puțin dense, care se oferă ca veritabile „documente”, ca „urme” sau „izvoare” vizuale ale istoriei bucureștene, la diferite momente date. Deși reconstituiri pe platou, Bucureștii din O noapte furtunoasă au patina autenticității,

mai ales în faimoasa secvență de la „Junion”.

Istoricii culturii trebuie să nu uite că noua viață, democratică și socialistă, a Capitalei, odată cu aceea a țării, a fost prompt atestată cinematografic și, în primul rînd, prin documentare: (Orașul nu doarme niciodată, de exemplu, căruia îi cores-pund, astăzi, însușite ca număr, pelicule cu titluri mai subtile, Orașul inefabil sau Cineva ține la mine. Firește, acțiunea multor filme de lung metraj se petrece, în întregime sau în parte, la București: de la Directorul nostru la Anotimpuri, de la Duminică la ora 6 la Face-re-a lumii, la Trecătoarele iubiri, la Filip cel bun.

Filmată de jos în sus, „de la un metru” uneori, sau de sus în jos, din avion sau elicopter, Capitala noastră a fost nu rareori răsfățată de cinești. Toți au plăcut-o, mulți i-au făcut curte și i-au oferit flori, dar nici unul nu a cucerit-o, pînă acum, cu adevărat. Ce-i drept, nu e ușor. Nu e ușor să captezi cinematografic umorile și vibrațiile intime, ascunse, ale unui univers ce se cheamă București, firea și mentalitatea lui specifice. Mereu prezenți — prin înfățișări exterioare — în numeroase filme, Bucureștii își așteaptă încă poetul, cîntărețul cinematografic. Un Argezi, să zicem, care în loc de „baston” să aibă o cameră de filmare. Bucureștii de ieri, de totdeauna, dar mai cu seamă Bucureștii de azi, una din puținele, rarele, metropole ale lumii care, modernizîndu-se, nu și-au pierdut farmecul și omenia.